

מה נדרש לשם התפתחות מקצועית של מורי מאסטר במדעים?

ניר אצרה

אזול תשפ"א | אוגוסט, 2021

מרכז לידע ולמחקר בחינוך
مركز معلومات ودراسات في التربية والتعليم
Center for Knowledge and Research in Education
האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

הקבוצה

קבוצות פיתוח מוקמות ביוזמה לשם גיבוש תוצר קונקרטי המניח את התשתית לקידום מדיניות פדגוגית בתחום תוכן מסוים. תוצר קבוצת העבודה משקף את התהליך שנעשה בה ואת התובנות שהתגבשו במהלך המפגשים המשותפים.

אסף דביר | הגימנסיה העברית בהרצליה ומכללת לוינסקי; ד"ר רות ולדמן | מכון ויצמן ותיכון עתיד להוראת המדעים בלוד; אנא וקנין | רשת בתי הספר עמל; ד"ר סמדר לוי | מכון ויצמן; פאתנה מרג'יה | משרד החינוך; גאולה סבר | בית הספר המשותף חוף הכרמל ומשרד החינוך; יפה קורלנסקי | מכון ויצמן, משרד החינוך ותיכון פלך תל אביב; ד"ר דבורה קצביץ | מכון ויצמן.

המהלך

הגדרת ההציה וקהל היצר

בשנים האחרונות החלה לצמוח שכבה מובילה ומובחנת של מורות ומורים מצטיינים בתחומי המדעים

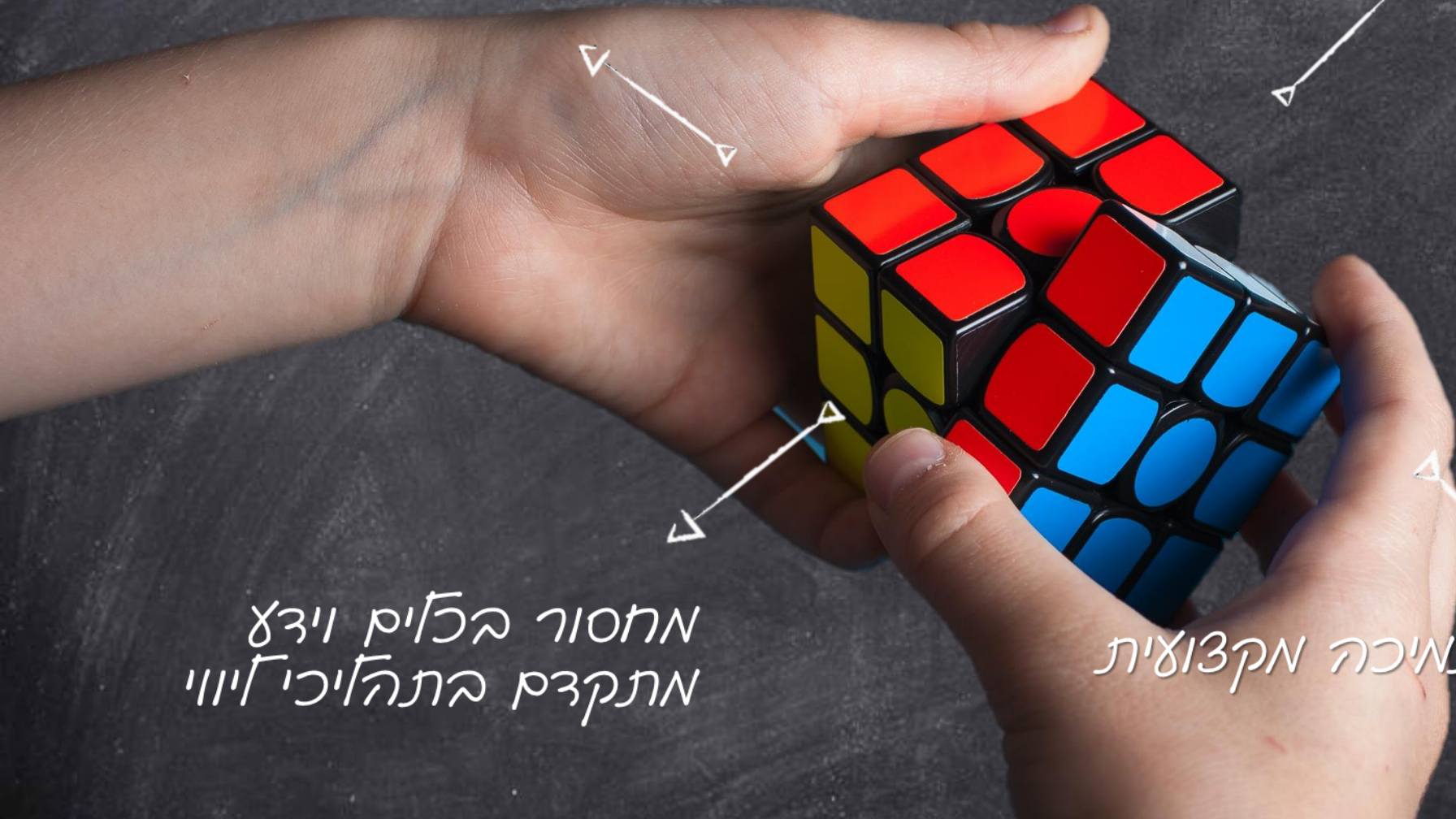

בישראל כיום אין עדיין הכרה פורמלית בתפקידם ואין מסלולי התפתחות מקצועית ממוסדים המיועדים לשכבה זו של מורים ומורות.

חוסר גמישות
בתפקוד ההוראה

חוסר ההכרה המקצועית
בתפקוד

אחסון כליים ויצע
מתקדם התהליכי

אחסון התמיכה מקצועית

גמישות

- ✓ הרחבת תחומי הסמכות לצד הרחבת תחומי האחריות
- ✓ מתן שעות גמישות במסגרת התפקיד לפיתוח, מחקר וליווי

הכרה

- ✓ תמיכה מבית הספר וממשרד החינוך
- ✓ מיסוד תהליך ההתפתחות המקצועית
- ✓ הכרה בשעות הלמידה, הפיתוח והליווי
- ✓ פיתוח סטנדרט מקצועי למורי המאסטר וכלים להערכה חיצונית והערכה עצמית
- ✓ תגמול כספי העולה בקנה אחד עם הרחבת תחומי האחריות

יצא וכאין

- ✓ מחוונים וכלים להתאמה פרסונלית של תוכנית הליווי למורה
- ✓ הכשרות והשתלמויות בתחום הליווי הפרסונלי
- ✓ פיתוח מקצועי בתחום הקאוצ'ינג
- ✓ כלים להערכת טיב הליווי
- ✓ כלים לליווי רגשי חברתי מבוסס תחום דעת
- ✓ כלים להערכת מיומנויות רגשיות חברתיות של מורי מאסטר

תמיכה

- ✓ בית מקצועי המאפשר:
- ✓ מרחב עבודה שקט
- ✓ מפגשי למידה תוך־דיסציפלינריים עם מורי מאסטר נוספים ועם חוקרות או חוקרים.
- ✓ מפגשי למידה בנושאי רוחב חוץ־דיסציפלינריים
- ✓ ליווי מקצועי (ספרוויז'ן)
- ✓ גישה לחוקרים וחוקרות בתחום הדעת
- ✓ גישה למאגרי מידע מקצועיים

צגשים

חשיבות המעטפת הדיסציפלינרית – הימנעות מפיתוח מענים גנריים לכלל מאורי המאסטר או לכלל מורי המאסטר למדעים, ועם זאת אפשרות ליצירת ממשקים בתחמי רוחב מדעיים וכן בתחומים אוניברסליים.

אתגר המיסוד – לעיתים מדובר בפרוצדורה מורכבת, אשר עלולה לאיים על המערכת, ובעיקר על המורות והמורים האחרים, אשר עשויים לחשוב כי מורי המאסטר הם עוד שכבה ניהולית מכבידה.

במערכות חינוך ריבודיות מאוד התקדמות רוחבית, כמו זו של מורי המאסטר, היא נדירה מאוד ולעיתים אף כרוכה בשינוי תנאים לרעה. מערכת חינוך המבכרת ותק וקורסים מוכרים לגמול בלבד על פני התפתחות מקצועית ממקור הנעה פנימי, עלולה לסכל את התקדמות מורי המאסטר.

מיסוד תגמולי עלול להתפרש כמניע חיצוני אשר יגרום למורות ולמורים לבצע מטלות ולהתקדם בסולם הפיתוח המקצועי רק לשם קבלת תגמול.

יצירת מסלולי הכשרה ממוסדים יוצרת לעיתים התרחקות מהשטח, מתפקיד ההוראה. כך עלול להיווצר מצב שבו מורות ומורים ישהו פחות בכיתות ולכן הערך המקצועי של הקורסים שבהם ישתלמו יפחת. במילים אחרות, העמקה בתחום הדעת ובפדגוגיה הנלווית אליו היא מבורכת, אך אי אפשר ללמוד פדגוגיה שאינה מבוססת על התנסות תדירה בבית הספר, שכן שדה ההוראה הולך ומתקדם, התלמידות והתלמידים משתנים אף הם ואתגרי ההוראה משתנים איתם.

תודה על ההקשרה

והלוואי שמכאן רק נמריא!